

Φιλίες σὲ καιροὺς ἀ-φιλίας*

Τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου
Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Πολλὲς φορὲς οἱ ἄνθρωποι καυχίομαστε ὅτι ἔχουμε φίλο ἢ εἴμαστε φίλοι τοῦ τάδε καὶ τοῦ δείνα, προσώπων ἰσχυρῶν, τῶν ὁποίων ἡ φιλία μᾶς τιμᾷ καὶ ἐκτιμᾶται δεόντως ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ἀφοῦ, λοιπόν, ἔχουμε τόσοι σπουδαίους φίλους κι ἐμεῖς σπουδαῖοι θὰ εἴμαστε!

Πιὸ σημαντικό, ὅμως, εἶναι, ὅταν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ σπουδαῖοι μᾶς συνιστοῦν ὡς φίλους τους. Αὐτὸ τότε ἀνταποκρίνεται καλύτερα στὰ πράγματα. Δὲν διατεινόμεθα ἐμεῖς ἀπλᾶ ὅτι εἴμαστε φίλοι τους. Ἀλλ' αὐτοὶ βεβαιώνουν τοῦ λόγου τὸ ἀληθές καὶ διακηρύσσουν τὴ φιλία τους πρὸς ἐμᾶς.

Εἶναι μερικὲς στιγμὲς πού διερωτώμεθα γιὰ τὴν ἀξία τῆς φιλίας, τὸ πόσο φίλος πιστὸς μπορεῖ νὰ εἶναι κάποιος. Ἄλλες φορὲς πάλι ἀντιμετωπίζουμε δοκιμασίες τῆς πιστότητας τῶν φίλων μας καὶ συχνὰ πυκνὰ ἀπογοητεύσεις.

Σὲ τέτοιες ὥρες, δύσκολες εἶναι ἀλήθεια, ἀναθάρρησα μὲ τὴ σκέψη ὅτι ἔχουμε διαβεβαιώσεις φιλίας πού κανένας δὲν μπορεῖ νὰ τὶς ἄρει καὶ πού αὐτὲς καὶ μόνο μποροῦν νὰ μᾶς ἐμπνεύσουν ἐλπίδα σὲ τυχόν διαψεύσεις ἀνθρώπινες. Θυμήθηκα αἴφνης –ἢ Κάποιος μοῦ τὶς θύμισε;- τὶς διαβεβαιώσεις τοῦ ἴδιου του Χριστοῦ πρὸς τοὺς μαθητὲς Του καὶ κατ' ἀκολουθίαν πρὸς ὅλους τους μαθητὲς –καὶ ἡμῶν συμπεριλαμβανομένων καὶ μὴ ἐξαιρουμένων- ὅταν μᾶς ἀποκαλεῖ φίλους. Καὶ ὁ Λουκᾶς καὶ ὁ Ἰωάννης ἔχουν κρατήσει αὐτὲς τὶς προσφωνήσεις τὶς γεμάτες ἐμπιστοσύνη καὶ ἰδιαιτερότητα μὲ ἐκεῖνο τὸ ἐκπληκτικὸ γιὰ ἀνθρώπινα αὐτιά.

Ἀποτείνεται στοὺς μαθητὲς μὲ ἐκεῖνο τὸ ἐκπληκτικὸ γιὰ ἀνθρώπινα αὐτιά: «Λέγω δὲ σ' ἐσᾶς τοὺς φίλους μου...» (Λουκᾶ 12, 4). Τοὺς διαβεβαιώνει ὅτι «σεῖς εἰσθε φίλοι μου» (Ἰωάννου 15, 14) καὶ «σᾶς ὀνόμασα φίλους μου» (στίχος 15). Καὶ γιὰ σᾶς τοὺς φίλους μου θυσιάζω καὶ τὴ ζωὴ μου ἀκόμα (στίχος 13). Σ' αὐτὴ τὴ φιλία ἐνυπάρχει ἡ ἀμοιβαιότητα, ἡ ἐμπιστοσύνη. Τοὺς ἐμπιστεύθηκε ὅσα ὁ ἴδιος ἄκουσε ἀπὸ τὸν Πατέρα Του τηρώντας τὶς ἐντολές Του. Κατὰ συνέπεια περιμένει τὸ ἴδιο καὶ ἀπὸ αὐτοῦς· ν' ἀγαποῦν, δηλαδή, ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ νὰ τηροῦν τὶς ἐντολές (στίχος 17).

Μία τέτοια φιλία μᾶς τιμᾷ. Μᾶς κάνει ὑπερήφανους. Δὲν μᾶς ταπεινώνει. Δὲν εἶναι δουλικὴ ἐξάρτηση. «Δὲν σᾶς ὀνομάζω πλέον δούλους, διότι ὁ δοῦλος δὲν ξέρει τί κάνει ὁ κύριός του» (στίχος 15). Δὲν

---

* Περ. «Εὐθύνη» τεῦχος 454, Ὀκτώβριος 2009 στήλη: Ὀψεις / Απόψεις, σ. 491-492.

εἶναι ὅμως καὶ ἀπροϋπόθετη αὐτὴ ἡ σχέση. Ὑπάρχει μίᾱ ἀνταπόκριση, μίᾱ συνυπευθυνότητα. Ἡ πορεία τῆς φιλίας ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρές. Μᾱς τιμᾶ μὲ τὴ φιλία Του καὶ ἐμεῖς τιμᾶμε αὐτὴ τὴ φιλία γνωρίζοντας ὅτι δὲν θὰ μᾱς ἐγκαταλείψει ποτέ. Δὲν θὰ μᾱς στήσει κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενο.

Αὐτὸ εἶναι τὸ ὠραιότερο συναίσθημα πὺ μπορεῖς νὰ ἔχεις. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μᾱς χωρίσει ἀπὸ τὴν ἀγάπη Του. Σὲ ὥρες δύσκολες ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὸ εἶχε διατυπώσει μὲ μεγαλειώδη, ποιητικό, θὰ ἔλεγα τρόπο (βλ. Ρωμαίους 8, 35-39). Αὐτὴ ἡ σχέση, αὐτὴ ἡ φιλία μένει πιστὴ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ μᾱς γεμίζει γαλήνη καὶ εἰρήνη, τὴ δικιά Του εἰρήνη, πὺ μᾱς ἔχει ὑποσχεθεῖ καὶ μᾱς τὴν παρέχει περισσὴ σὲ καιροὺς ἀ-φιλίας ὅπως οἱ σημερινοί. Εἶναι πλέον καιρὸς νὰ ξεφύγουμε μὲ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο ἀπὸ ἕναν «τοξικὸ ὠκεανὸ φιλίας» μέσα στὸν ὁποῖο φαίνεται νὰ κολυμπᾶ ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία.